

Kartläggning av våld i Västerås stad

- Trygghetsskapande och våldsförebyggande arbete

Daniel Lindberg
Lars Korsell
Jonas Stier
Mehrddad Darvishpour
Christian Kullberg

VÄSTERÅS STAD

>> Under 2021 genomfördes för första gången någonsin i Västerås en kartläggning av våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Det här är en sammanfattning av kartläggningen.

Syftet med kartläggningen

Få bättre kunskap om nuläget och om hur de åtgärder Västerås stad och andra aktörer utför fungerar. Detta för att kunna utveckla arbetet när det gäller våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

Kartläggningens innehåll

- Intervjuer med aktörer
- Statistisk jämförelse med andra kommuner
- Enkätundersökning

Medverkande aktörer

- **Polisen**
- **Västerås stads verksamheter**
socialtjänstens enhet för våld i nära relation, socialtjänstens öppenvård Centrum mot våld, förebyggarcentrum, vård och omsorgsförvaltningen, utvecklare hedersrelaterat våld och förtryck, Barn- och utbildningsförvaltningen
- **Region Västmanland**
- **Kvinnohuset**
- **Bostads AB Mimer**

Sammanfattning av synpunkter från intervjuerna

- Det bedrivs ett målinriktat förebyggande arbete i Västerås för ökad trygghet, stöd och insatser för våldsutsatt och behandlingsinsatser för förövare.
- Samverkan mellan flera olika aktörer är viktigt för att nå resultat. Det finns många goda exempel på lyckad samverkan. Samtidigt som det uttrycks ett behov av att utveckla samverkan mellan Region Västmanland, Polisen och socialtjänsten.
- De metoder som används i det förebyggande arbetet med fokus på kränkningar, hot och våld är i många fall beprövade och utvärderade på nationell nivå.
- Uppföljning och utvärdering av utförda insatser görs ibland, men inte alltid.
- Slutsatser av intervjuerna med aktörerna
- Samverkan behöver förbättras mellan Region Västmanland, Polisen och socialtjänsten.
- Genom att utföra utvärderingar ökar vi våra kunskaper om hur väl insatserna fungerar.
- Vi behöver få mer kunskap om unga, äldre (80+), funktionsnedsatta samt **HBTQIA+**-personers utsatthet för våld i nära relationer. Vi behöver utveckla insatser så att de anpassas till dessa grupper.
- Vi behöver få mer kunskap om funktionsnedsatta och **HBTQIA+**-personers utsatthet för hedersrelaterat våld och förtryck. Vi behöver utveckla insatser så att de anpassas till dessa grupper.

Statistisk jämförelse med andra kommuner

För att kartlägga förekomsten av våld, hot och trakasserier i Västerås jämfördes brottsutvecklingen i Västerås med utvecklingen i Eskilstuna och Gävle.

Uppgifter har även hämtats från Brås nationella trygghetsundersökning (NTU) där ett stort antal personer besvarat frågan om utsatthet för brott, otrygghet och förtroende för rättsväsendet.

I stort sett hade Västerås samma brottsutveckling som Eskilstuna och Gävle under de senaste 10 åren. Men jämfört med de andra kommunerna har Västerås en högre rapporterad brottslighet när gäller grov kvinnofridskränkning och personrån. Men det är inte lätt att avgöra om det är brotten som är fler eller om det är fler i Västerås som är villiga att anmäla brotten. Västerås skiljer sig nämligen mot de andra kommunerna genom unika samarbeten och initiativ:

- Västerås stad har ett väletablerat samarbete och samarbetsavtal med kvinnojouren/tjejjouren vilket är relativt unikt i Sverige. Samverkansavtalet med kvinnojouren har skapat goda förutsättningar för ett långsiktigt och strategiskt arbete med frågan om våld i nära relationer och kvinnors utsatthet.
- Västerås har, tidigare än många andra kommuner i landet, jobbat systematiskt med mäns våld mot kvinnor och var en av de pilotkommuner som tidigt implementerade "En kommun fri från våld" och insatsen "Mentorer i våldsprevention" (MVP) i kommunens skolor. Det är möjligt att det har påverkat arbetet med att uppmärksamma mäns våld mot kvinnor. Det i sin tur kan vara en bidragande orsak till den statistiska bilden.
- Det finns även en tydlig skillnad mellan anmälningar om grov kvinnofridskränkning i den offentliga statistiken och kvinnojurens statistik. Årligen mottar kvinnojouren ca 200 nya kontakter, varav uppskattningsvis 100 av dessa ärenden potentiellt faller inom ramen för brottsrubriceringen grov kvinnofridskränkning.

Enkätundersökning

I enkätundersökningen deltog 2161 personer i åldrarna 16 till 30 år, alla boende i Västerås. Enkäten fokuserade på gruppens erfarenheter av våld i nära relationer, våld från okänd och förekomsten av hedersnormer.

Resultatet av enkäten visar att våld i ungas parrelationer och våld i nära relationer är ett riktigt problem, bland annat visar undersökningen att:

- 10 procent av de unga vuxna har någon gång blivit utsatt för fysiskt våld av en tidigare partner.
- Det är även vanligare att unga kvinnor blivit utsatta för våld i nära relationer av en tidigare partner jämfört med unga män.
- Av kvinnorna rapporterar 12,2 procent att de blivit utsatta för våld av en tidigare partner motsvarande siffra för de unga männen är 7 procent.
- Totalt 4 procent av gymnasieeleverna uppger att de någon gång blivit utsatt för fysiskt våld av en tidigare partner.
- Av tjejerna i gymnasiet uppger 5,7 procent att det blivit utsatt för fysiskt våld av en tidigare partner jämfört med 1,9 procent av killar på gymnasiet.
- Det är betydligt vanligare att unga vuxna har blivit utsatt för partnervåld jämfört med gymnasieeleverna. Detta resultat kan delvis förklaras av att den äldre gruppen, genom sin högre ålder, har erfarenheter av fler intima relationer jämfört med gymnasieungdomar.

Slutsatser av enkätundersökningen

Det finns könsskillnader när det gäller utsattheten för fysiskt våld i nära relationer. Tjejer och unga kvinnor är överrepresenterade när det gäller fysiskt partnervåld, det vill säga fysiskt våld från en tidigare eller nuvarande partner.

Killar och unga män är överrepresenterade när det gäller fysiskt våld från någon de känner eller från någon okänd person. Närmare 29 procent av de unga männen uppger att de någon gång blivit utsatt för fysiskt våld av någon som de inte känner. Motsvarande siffra för unga kvinnor var 16 procent. Detta resultat ligger i linje med tidigare forskning.

Kartläggningen kommer att genomföras kontinuerligt vart tredje eller vart fjärde år för att följa upp nya insatser, hur väl samverkan fungerar och om brotten ökar eller minskar.

Källhänvisning

Kartläggning av våld i Västerås stad, Rapport 1:

Trygghetsskapande och våldsförebyggande arbete

Förekomsten av våld och kränkningar i Västerås, Rapport 2:

en kartläggning 2021

Författare:

Daniel Lindberg, Lars Korsell, Jonas Stier, Mehrdad Darvishpour,
Christian Kullberg

Mälardalens Universitet

Akademien för hälsa, vård och välfärd

Box 883

721 23 Västerås

www.mdu.se

VÄSTERÅS STAD